

TUMULTUS SERMONIS

BREPTAVOST TUMULTUS SERMONIS

- Není izolovanou nozologickou jednotkou – syndrom
- Kombinace narušení:
- psychických (koncentrace pozornosti, chaotičnost myšlení)
- lingvistických (neplynulost řeči, dysgramatismus)
- fyziologických (respirační dysrytmie)

—————> různorodost obtíží

BREPTAVOST – TUMULTUS SERMONIS

- NKS, kterou si daná osoba neuvědomuje
- má malý rozsah pozornosti
- narušena je:
 - **percepce**
 - **artikulace**
 - **formování výpovědi**

breptavost

- ▶ narušení myšlenkových procesů programujících řeč na bázi dědičných predispozic
- ▶ breptavost je projevem centrálních poruch řeči (central language disbalance)
- ▶ působí na všechny komunikační cesty – čtení, psaní, rytmus, hudebnost a chování

Etiologie

- dědičnost
- organický podklad
- neurotický podklad
- polyfaktoriální příčiny

Etiologie...

- Dříve – kategorie řečových neuróz
- Postupný posun k názoru – organický podklad
- Využití zobrazovacích metod – EEG
- Drobné patologické změny
- **Centrální porucha na organickém podkladě**

- **Porucha zpětnovazební regulace ve striopalidární oblasti bazálních ganglií**

Další možnosti

- Koncipování výpovědi – práce s myšlenkami
- Předání informací v nezměněné a bezchybné formě
- Vyjádření informace v adekvátním tempu, rytmu – bez artikulačních obtíží

Symptomatologie

- zasažený řečový projev i celkové chování

Obr. 9 Hierarchie příznaků breptavosti	
Příznaky breptavosti první úrovně (týkající se obsahu výpovědi)	
dezorganizace myšlení	neuvědomování si problému
bezobsažná řeč	slabé chápání výpovědi
Příznaky breptavosti druhé úrovně (týkající se formy výpovědi)	
nesprávné věty	chudá skladba
Příznaky breptavosti třetí úrovně (týkající se substance výpovědi)	
rychlé tempo řeči	nepravidelné tempo řeči
opakování hlásek, slabik, slov a vět	revize
embolofrazie	prodlužování hlásek
chybná artikulace	monotónní řeč

Tab. 13

Základní a přídatné symptomy breptavosti

(podle Louise, Hinzmana a Hula, 1985)

Základní symptomy	%	Druhotné symptomy	%
Rychlé tempo řeči	88,96	Chybná artikulace	40,00
Chybné věty	62,99	Neurologické poškození	35,71
Dezorganizace myšlení	59,74	Rodinná breptavost	33,57
Nepřavidelné tempo řeči	59,74	Opožděný vývoj řeči	30,00
Neznalost problému	57,80	Poruchy motorické koordinace	29,29
Opakování slov	47,40	Nedostatek školních schopností	24,85
Opakování hlásek, slabik	44,81	Společenská nepřizpůsobivost	27,14
Opakování vět	41,56	Opakování vět	27,14
Slabé chápání výpovědi	40,91	Boj s neplynulostí řeči	27,14
Snížení koncentrace pozornosti	38,96	Těžkosti při učení	27,14
Revize	33,74	Slabé chápání výpovědi	27,14
Nedostatek školních schopností	26,69	Chudá syntax	27,14
Chybná artikulace	25,97	Opakování slov	26,43
Chudá syntax	25,32	Snížená koncentrace pozornosti	23,57
Řeč bez obsahu	25,32	Opakování slabik, hlásek	21,43
Embolofraze	24,68	Prodlužování hlásek	20,71
Poruchy motorické koordinace	21,43	Chybné věty	20,71
Opožděný vývoj řeči	20,13	Problémy při psaní	20,00
Těžkosti při učení	20,17	Dezorientace myšlení	20,00
Boj s neplynulostí řeči	19,50	Napětí během řeči	18,57
Neurologické poškození	16,89	Nepřavidelné tempo řeči	17,86
Napětí během řeči	12,94	Neznalost problému	17,14
Prodlužování hlásek	11,69	Řeč bez obsahu	16,43
Problémy při psaní	11,04	Revize	16,43
Rodinná breptavost	9,10	Monotónní řeč	15,71
Monotónní řeč	7,80	Nedostatek hudebních schopností	15,00
Ostatní údaje	7,80	Sekundární příznaky poruch chování	15,00
Společenská nepřizpůsobivost	7,14	Embolofraze	13,57
Sekundární projevy poruch chování	3,25	Rychlé tempo řeči	6,43
Nedostatek hudebních schopností	1,30	Ostatní údaje	3,57

Symptomatologie

- Interverbální akcelerace
- Jejich počet narůstá s délkou slov
- Polykání, opakování slabik (podezření na koktavost)
- Nejčastěji v ustálených rčeních, obratech
- Vlivem rychlosti promluvy a oslabené preciznosti artikulace dochází k redukci souhláskových skupin

Symptomy v chování

- Nápadnost
- Pohyby, chůze, celková motorika zbrklá, překotná a zrychlená
- Nápadně neklidný spánek

Další symptomy

- časté vdechy při řeči (inspirace)
- poruchy dýchacího rytmu (respirační dysrytmie)
- motorická nejistota v gestikulaci
- zastřený hlas až funkční dysfonie
- narušení jemné motoriky
- poruchy pravolevé orientace
- poruchy senzomotorické koordinace

Symptomatologie

- ▶ **příznaky první úrovně**
- ▶ **deformace obsahu výpovědi**
- ▶ dezorganizace myšlení, bezobsažná řeč
- ▶ slabé chápání výpovědi
- ▶ vynechávání podstatných informací
- ▶ absence sémantické soudržnosti
- ▶ vybočení od tématu
- ▶ ztráta dějové linie
- ▶ **neuvědomování si problému**

příznaky druhé úrovně

- **deformace formy výpovědi**
- nesprávná segmentace textu
- konstruování nadměrně dlouhých vět
- dysgramatismus
- přeřeknutí, floskule

příznaky třetí úrovně

- ▶ **deformace substance výpovědi**
- ▶ nenáležitě vytváření přestávek
- ▶ chybné využívání přízvuku
- ▶ zrychlené či arytmičné tempo řeči
- ▶ revize
- ▶ embolofrázie
- ▶ opakování části výpovědi
- ▶ monotónní výpověď

Komplexní diagnostika

- ▶ provádí tým odborníků
 - ▶ foniatr, psycholog, logoped, neurolog
 - ▶ důležitá vyšetření
 - ▶ EEG – elektroencefalografické
 - ▶ EMG – elektromyografické
-
- ▶ EEG – organický podklad breptavosti
 - ▶ EMG – odlišení od koktavosti – spasmy

Diagnostika

- pátrání po příčinách
 - analýza symptomů
 - sledování okolností
 - analýza symptomů na řeči a v postoji ke komunikaci
 - analýza koverbálního chování
-
- vyhodnocení úrovně mentálního vývoje
 - zhodnocení jazykové schopnosti
 - vymezení korelace mezi mentálním a řečovým vývojem
 - stanovení případné disproporce mezi inteligencí a lingvistickou schopností

Diagnostika

intelekt

- osoba s breptavostí má normální intelekt
- odlišení od MP – sémantická úroveň
- při MP – specifika myšlenkových procesů
- při breptavosti – dezintegrované myšlení – intelekt v normě
- míra jazykových a intelektových schopností

Klíčová kritéria při diagnostice

- Výskyt symptomů neplynulosti
- Normální intelekt
- Výrazná disproporce mezi intelektuálními možnostmi a jazykovou schopností
- Nespastický základ symptomů neplynulosti řeči

Další postupy

- rozhovor, hlasité čtení
- psaní
- reprodukce vět
- zpěv a recitace
- vyšetření motoriky a muzikálních schopností
- testová vyšetření
- testy inteligence
- testy jazykového vývoje

Diferenciální diagnostika

- **Mentální postižení**
- **Schizofrenie**
- **Afázie**
- **Balbuties**

- **Koktavost – narušení dynamiky řeči**
- **Breptavost – narušení tempa řeči**

Terapie breptavosti

- Faktor „upozornění“
- **obnovení akustické a motorické zpětné vazby**
- **Korigování vlastního projevu**
- dýchání – artikulace – tempo – uvědomění

Vybrané prvky terapie breptavosti

- nácvik správného čelistního úhlu – většinou je extrémně malý
- odstraňování dysprozodie – řečnická cvičení – zdůrazňování rytmu a melodie
- cvičení koncentrace

Stabilizace správného tempa řeči

- porovnávání zvukových záznamů výpovědi osoby s breptavostí se správnou výpovědí
- nácvik čtení a psaní – nácvik elementárních grafomotorických vzorců
- redukce extrémně rychlého tempa řeči – rytmizované čtení
- slabikování
- společné čtení textu
- čtení textu s cloněním
- současné čtení a psaní

Rozvoj hudebních schopností

- rozpoznávání stále složitějších hudebních struktur
- přehnané akcentování náležitých slabik
- zpěv

Eliminace potíží se čtením

- tendence k povrchnímu čtení
- čtení textu cloněním - okénko

- současné psaní a čtení
- dokonalejší percepce textu a zpomalení řeči

Rozvoj vyjadřovací „zručnosti“

- hlasité a zřetelné čtení textu
- recitace
- dotváření a tvorba textu
- např. popis obrázku, dotvoření nebo odpovědi na otázky dle vyslechnutého textu

- **návyk - „rozmysli se, než něco povíš“**